REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA" iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 248. Brașov, Lunĭ-Marțĭ 12 (25) Noemvrie. 1902.

Obstrucția koșutistă.

Până acum cercurile politice diriguitóre din Ungaria aveau mare temere, că obstrucțiunea din parlamentul vienes va fi, care le va trage o dungă peste socotélă. Astădĭ nu mai trebue sĕ mérgă așa departe, ci ajunge sĕ se oprescă la Budapesta și sĕ privéscă la isprăvile, ce le fac în noua clădire a parlamentului koșuthiștii, cei atât de rĕsfățațĭ nu numai din partea guvernelor ungare, ci și din partea Austriacilor. Aicĭ în camera ungară se desvóltă sîmburele unei obstrucțiunĭ, care în consecințele ei ar puté sĕ devină mai periculósă pentru guvernul Szell, decât obstrucțiunea Cehilor pentru guvernul Koerber.

Deja se fac combinațiĭ, carĭ nu sunt nicĭ-decum favorabile posiției guvernului Szell. Unul din diarele vienese, care se ocupă în timpul din urmă mult de cele ce se petrec în Ungaria, „Die Zeit", găsesce chiar că situația de adĭ din dieta ungară semĕnă mult cu aceea din tómna anului 1898. când stéua baronului Banffy începù sĕ se întunece.

Ce vreau koșuthiștii încă nu se scie, ci se dă mai mult numai cu socotéla. Una însĕ se scie, că ei sunt în stare, décă ar continua obstrucțiunea, ce o fac deja în mod deghisat, până'n consecințele ei estreme, sĕ rĕstórne guvernul Szell. Regulamentul camerei ungare, necunoscênd așa numita cloturǎ, oposițiunea póte sĕ lungéscă *ad libitum* orĭ-ce desbatere, ținênd vorbirĭ lungĭ. Așa, se dice, că partida independistă vré sĕ trăgăneze desbaterea asupra indemnitățiĭ, adecă asupra provisoriului budgetar, până la Crăciun. La ceea-ce par a ținti însĕ mai mult koșuthiștii, este de-a împiedeca luarea în discusiune a proiectelor de lege militare.

Guvernul are o grea posiție în fața oposițieĭ. Acésta se vede prea lămurit și din modul și tactica timidă, cu care ministru-președinte Szell se apĕră mai ales în contra acusațiunilor, că politica sa față cu naționalitățile ar fi echivocă. Dar șeful guvernului mai trebue sĕ țină sémă și de împrejurarea fatală, că nu mai póte conta necondiționat la sprijinul unanim al membrilor propriei sale partide. In afacerea Nessi deja l'au părăsit mulțĭ din partida liberală și ce se mai póte ivi în viitor nu se scie.

Este interesant și caracterisător un raport despre situație, ce'l vedem publicat în „Bud. Hirlap", diar guvernamental. In acéstă espunere a situațiunei, ce o primesce numitul diar chiar din tabera partidului liberal dela cârmă, se fac nisce relevărĭ, ce le-am puté numi apróape surprindĕtóre. Mai întâi se admite, că planul de rĕsboiŭ al partidei independiste reușind, póte sĕ frângă gâtul guvernului Szell,

Acest plan ar fi următorul: Discusiunea asupra indemnitățiĭ vor sĕ o amâne până la sfêrșitul anului acestuia. Indată ce vor veni apoi la rênd proiectele de lege militare se va începe adevĕrata obstrucție și desbaterea se póte amâna până la Pascĭ. Va urma apoi desbaterea asupra cererei a doua de indemnitare, care, cu întreruperea discuției asupra proiectelor de lege militare, va fi trăgănată până la Rosalii. Mai pe urmă se va continua desbaterea militară până 'n toiul verii etc.

Fruntașul liberal mai găsesce în espunerea sa, că, décă obstrucția va dura mult, Szell va trebui sĕ cadă încă mai curênd decât a cădut la timpul sĕu Banffy. Acesta din urmă a făcut politica curțiĭ și el era omul cel mai chemat sĕ împlinéscă dorințele curțeĭ. Szell însĕ, — dice — n'a făcut politica curței, ci a „națiunei", căcĭ „salvarea constituției și a dualismului, precum și doborîrea clausulei dela Ischl nu a fost politica cercurilor vienese, nicĭ formula lui Szell nu le-a plăcut".

Décă va cădé Szell, noul cabinet maghiar — dice „B. H.", nu va eși din tabĕra obstrucțiunei, ci din acele elemente ale partidei guvernamenrale, carĭ de pe acum enunță, că se póte face pactul cu Austria pe basa §-lui 14.

Aceste elemente vor face pe voia cercurilor curțiĭ și a celor militare. Se vor face atuncĭ tóte cum vor dori cei din Viena. Căderea lui Szell va aduce cu sine decĭ suspendarea constituției în Austria și totala descompunere a constituției în Ungaria.

Décă însĕ va învinge Szell, atuncĭ partida independistă va fi moralicesce total nimicită, ér Szell va apela la „națiune" în contra obstrucțiuneĭ. Camera va fi disolvată, dér nu acum, ci peste vre-o două lunĭ, când lumea politică se va fi scârbit deja de obstrucțiune.

Cin acéstă espunere resultă două lucrurĭ. Intâiŭ, că e mare temerea în tabĕra guvernului de cele ce pot sĕ urmeze. Al doilea, că „B. H." cu ai sĕi voesc sĕ sparie pe Kossuthiștĭ, spunêndu-le, că ei lucréză numai ca sĕ vină érăși Banffy la putere.

Din discursul ministrului Szell.

(*Afacerea gimnasiului român din Brașov.*)

Scim, că în rĕspunsul, ce l'a dat ministrul-president Col. *Szell* la învinuirile, ce i-le făcuse 48-istul Komjathy Bela, primul ministru s'a ocupat și cu așa numita afacere a *gimnasiului român din Brașov*. Dăm adĭ mai pe larg acéstă parte a discursuluĭ.

Col. *Szell:* Au venit necontrolat subvenții secrete din România în chip de ajutor. Au fost și de acelea, pe carĭ guvernul român le-a înscris în budgetul statului. După multe cercetărĭ s'a stabilit, că aicĭ nu póte fi vorba de subvenție secretă, nicĭ de subvenție din budgetul statului român, ci de un lucru cu caracter fundațional, ce datéză din vécurile trecute. Stabilindu-se acésta, s'a depus suma capitalisată în rentă de stat română cu 4% și în obligațiunĭ de stat, nu la mâna metropolitului român, ci în cassa statului ungar, ca ea, în calitate de fundațiune, sĕ se administreze ca atare prin guvernul ungar și prin mânile luĭ, și pe lângă controla și inspecția lui s'o capete acela pe sémă căruia s'a fondat în vécul trecut. Guvernul român a declarat cu deplină lealitate, că nicĭ odată nu va face și nu va permite nicĭ un fel de subvenție secretă orĭ nesecretă, nicĭ pe cale budgetară, nicĭ în afară de budget. Acésta este o soluțiune, care în tóte privințele corĕspunde autorității și tuturor pretensiunilor statului ungar.

Pichler Gy.: Banii aceia sunt dațĭ pentru cultura română! In Ungaria pentru desvoltarea culturei române! Și acésta o aprobațĭ!

Col. *Szell:* O aprobăm, fiind-că o fundațiune făcută cu vécurĭ înainte și care este avere privată, nu póte fi confiscată într'un stat civilisat, fără de a nu-se atinge în mod flagrant dreptul de proprietate (Sgomot și contradicerĭ în stânga estremă. Strigărĭ: Se póte confisca, décă e contrară statuluĭ!) Nu despre aceea a fost vorba aicĭ, ca fundațiunea sĕ se facă, ci despre aceea, că am stat față c'o desvoltare de drept istorică și de drept privat, și astfel soluția, ce s'a dat cestiunei, a fost singura corectă, fiind-că ea *se găsesce în mânile statului ungar și din punctul de vedere al statuluĭ.*

S'a mai dis cu ocasia acésta, că n'am permis sĕ se înființeze o organisație specială pentru inspectarea școlelor secundare ale naționalităților. Acésta nu-i adevĕrată. Nicĭ-odată cu nicĭ un cuvênt și în nicĭ o direcție eu *n'am împiedecat așa ceva, n'am influințat asupra ministrului cultelor, ca în privința acésta se procédă, cum crede că e bine.* Rog pe d-l deputat Komjáthy sĕ nu se îndoéscă în ceea ce spun eu aicĭ și sĕ nu mĕ învinuéscă fără temeiŭ. Lucrul stă însĕ așa, că ministrul de culte a tractat cu antecesorul meu — tocmai în legătură cu acésta afacere a gimnasiului din Brașov — cu privire la înființarea óre-cărei organisațiĭ. Ministrul de culte a avut așa-dér un astfel de plan, însĕ după aceea tocmai ministrul de culte — fără de a-i aminti ceva, orĭ a-i dice un cuvênt — a venit la părerea, că este mult mai corect, sĕ esercițeze controla și și inspecția sa prin organele legale, ce-i stau la disposiție. Intreb acum, ce deosebire este, décă însuși ministrul — căcĭ și în persónă a inspectat și s'a convins despre

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Viéța în înălțime.

De **Multatuli.**

1.

Un fluture sbura sus în aer și se bucura de frumuseța și libertatea sa și mai ales se desfăta de priveliscea lucrurilor, ce i-se oferia de jos.

— Aidețĭ și voi aicĭ! părea a striga fraților sĕi, carĭ, mult mai jos decât dênsul, sburau pe d'asupra arborilor.

— Nu mergem așa sus, noi sorbim mierea și rĕmânem aicĭ!

— O, décă ațĭ sci, cât de frumos este, a puté cuprinde totul cu privirea de aicĭ de sus. Venițĭ! Venițĭ!

— Dér acolo sus, óre sunt florĭ, din carĭ sĕ putem sorbi mierea, cu care trebue sĕ ne hrănim, décă vrem sĕ trăim?

— De aicĭ se pot *vedé* tóte florile de jos și priveliscea acésta...

— Ai miere acolo sus?

Nu, acolo nu era miere.

Bietul fluture, care se împotrivea sĕ petrécă în regiunile mai inferióre, se obosi...

Cu tóte acestea, el se încerca a rĕmâné sus.

Găsia, că e așa de frumos a puté cuprinde totul cu privirea.

Dér miere... miere? Miere nu era acolo sus.

Și începù sĕ slăbéscă, bietul fluture! Aripile lui abia îl mai puteau ține. Și ajungea din ce în ce mai jos și nu putea cuprinde cu privirea atâtea lucrurĭ, ca mai înainte...

Insĕ totușĭ își dădea silință...

Dér, în zădar! Nu maĭ puté, și coboria din ce în ce mai jos.

— Ei, étă, că te-aĭ coborît și tu, strigau frații. Nu ți-am spus? Totușĭ ai venit sĕ sorbĭ miere, tot așa, ca și noi. Scieam, că așa o sĕ ajungĭ!

Așa strigau frații și se bucurau, că avuseră dreptate, deșĭ numai din causa, că ei n'aveau trebuință de frumosul, ce li-s'ar fi oferit de sus.

— Acum aide, sorbesce și tu miere, ca noi.

Și fluturele coboria din ce în ce mai jos... și voia încă... sĕ se așede pe un tufiș de florĭ, ce era acolo. Va puté óre?.... El se coboria din ce în ce mai jos, nu, el nu se mai coboria, ci cădea. A cădut lângă tufiș, pe drum.

Și a venit un măgar și l'a călcat.

2.

Un fluture sbura sus în aer și se bucura de frumusețașa libertatea sa și mai ales se desfăta de priveliscea lucrurilor, ce i-se oferia de jos.

Fluturele strigă fraților sĕi sĕ vie și ei sus, aceștia însĕ refusau, fiind-că nu voiau sĕ părăséscă mierea, ce-o aveau jos.

El însĕ nu voia sĕ fie jos, fiind-că se temea, sĕ nu fie călcat de copitele grosiere.

Intr'aceea însĕ, fiind-că și el avea trebuință de miere, ca toțĭ cei-lalțĭ flurturĭ, sburà pe un vîrf de munte, unde cresceau florĭ frumóse, și unde măgarii nu se puteau sui.

Mulțumit sbura el pe munte de icĭ până colo și se ospĕta cu mierea, și era fórte recunoscĕtor, că nu trebuia sĕ sbóre jos.

Și când vedea, că unul din frații sĕi colo jos pe drum venea pré apróape de văgașul rótei, unde fuseseră turtițĭ atâția fluturĭ cădụțĭ, căuta pe cât putea, sĕ-i avertiseze de pericol prin mișcarea aripilor sale.

Insĕ nu era băgat în sémă. Pe fluturele din munte nicĭ nu-l vedeau frații sĕi de jos, deórece erau ocupațĭ cu sorbitul mierei de prin văi și habar n'aveau, că și sus în munțĭ încă cresc florĭ.

stările de acolo — séu prin organele lui inspecteză lucrurile? De altfel tocmai aşa s'a întâmplat cum a hotărît din parte-i d-l ministru de culte.

Şovinismul neomaghiar şi Maghiarii.

II.

„Naţionalitatea—continuă Czirbusz—nu depinde atâta de la limbă, *ci de la rassă, de la sânge*. De care popor se ţine cineva, nu se determină prin aceea, că ce limbă vorbesce respectivul, ci prin calităţile sângelui sĕu.

„*Décă cineva la recensementul general se mărturisesce ca Maghiar după limba sa maternă, atâta încă nu e suficient, ca sĕ fie clasificat între Maghiarĭ*; căcĭ acésta nu arată, de cât cunoscinţa de limbă şi gruparea politică a respectivului, pe când din contră un Român, Armén, Jidov, German, Ţigan, în urma calităţilor rassei sale, *rĕmâne aceea ce a fost născut*; numai cultura lui este maghiară, sângele lui însĕ, calităţile rassei şi sentimentele *nu sunt maghiare*, orĭ cât de tare ar susţine-o acésta *ilusionarii politicĭ*.

„Şovinismul neo-maghiar este un parodoxon primejdios. In chestiunea religiunei şi limbei, ómenii sunt fórte susceptibilĭ, *sĕ lăsăm în pace sentimentele lor intime*! Idealul nostru nu póte sĕ fie, de cât o Ungarie, în care *fie-care popor sĕ înflorescă în cultura sa* în deplină libertate şi unitate politică. *Căcĭ omenirea este o grădină de florĭ*, unde înfloresc naţiunile şi rassele în mii de varietăţĭ. Omenirea nu este un câmp de napĭ séu cartofĭ, unde este una şi aceeaşĭ plantă. *Fiecare popor sĕ înflorescă şi sĕ se desvólte* după natura şi felul sĕu- ¡Forţa aplicată contra Nemaghiarilor, de a învĕţa ungurescе, va duce la o *reacţiune*, care póte deveni periculósă pentru unitatea socială şi politică a statului...

„Este durerósă constatarea, că în ultima generaţiune a secolului 19 *Maghiarii n'au avut bărbaţĭ marĭ*. Aceia, carĭ au fost talente marĭ, carĭ mişcau spiritele şi poporul, au eşit din şcólele calomniate ale lumei latine. *Deak*, Fr. *Liszt*, *Madách* séu *Kossuth*, *Petofi*, *Eötvös* séu *Jokai*, carĭ au făcut cunoscuţĭ pe Maghiarĭ în strĕinătate, toţĭ s'au născut în prima jumătate a secolului 19. Jumĕtatea a doua cea pacĭnică a secolului 19 par-că n'a fost favoribilă desvoltării talentelor! Au fost mulţĭ ómenĭ bravĭ şi mai mulţĭ „ştreberĭ", dér talentul, după care sĕ fi rĕmas urme, n'a strălucit nicĭ pe un singur teren, căcĭ aceia, carĭ au fost preamăriţĭ de către colegii lor, n'au fost de cât nisce steluţe cdesea fórte micĭ, carĭ repede s'au întunecat şi peste carĭ istoriografia obiectivă va trece pur şi simplu la ordinea ḑilei. Actualmente Ungaria neoficială este aceea care produce mai mult şi mai bine, decât tótă céta reclamagiilor şi oportuniştilor, carĭ au fost ridicaţĭ în fruntea poporului, séu carĭ s'au cocoţat singurĭ acolo.

„Ungaria trăesce acum de 34 anĭ în pace netulburată şi are propriul sĕu guvern parlamentar. Acest timp de pace l'a utilisat, ce e drept făcĕnd datorii enorme de stat, destul de bine spre regularea ordinei economice; dér pentru-ca societatea ţĕrii compusă dintr'un mosaic, sĕ fie unificată, pentru acésta nu s'a făcut aprópe nimica, din contră: ceea-ce a fost bun, moştenit din timpurile anterióre, a fost ruinat. Inţelépta lege a şcólelor secundare făcută de Trefort au stricat-o cu allure patriotisătóre şi cu slăbirea disciplinei; contrastele religióse şi naţionale le-au înmulţit prin mĕsurĭ radicale şi aventurióse politico-bisericescĭ, de cari poporul şi societatea maghiară, după cum au dovedit în de-ajuns consecinţele nu avé absolutamente nicĭ o trebuinţă. Din contră de 34 anĭ încóce au început a uita direcţiunea sobră a lui Deak, care avea convingerea, că poporul maghiar între naţiunile uriaşe europene nu póte esista.

„Spriginiţĭ *pe progresele maghiarismului, după cum sunt arătate în recensĕmĕntul de la 1900*, astăḑĭ sĕ vorbesce nu numai de separaţia economică, ci chiar de o rupere totală de către Austria şi se viséză despre înjghebarea unei formaţii politice de stat, cum se putea nasce dór pe timpul unui Mateiu Corvinul séu Ludovic cel mare (Anjou), când încă nu se scia nimica de panslavism şi pangermanism.

„Naţiunile marĭ europene au ţinte politice, opinie publică, conducĕtorĭ cu caracter hotărît şi cu o direcţie hotărîtă, ér noi de 30 de anĭ încóce negligĕnd alte probleme grele, ne gândim necontenit: *nu la un stat de drept, ci la un stat naţional*,ca la ţintă principală.

„Inse realitatea brutală ne apasă şi suprimă mult însufleţirea nóstră. Căcĭ d. e. organisaţia particulară a calvinilor, catolicilor a corporaţiunilor creştinescĭ şi necreştinescĭ, sub carĭ sunt ascunse adesea interese etnografice şi de partid, susceptibilitatea naţională şi aprehensiunea renitentă a Croaţilor, a Românilor şi în timpul din urmă a Slovacilor, şi încă şi mai mult a Germanilor, de sigur că nu sunt de loc un semn bun pentru înjghebarea statutului maghiar şi a societăţii maghiare. Un rĕsboiu nenorocit póte resturna tótă aceste succese şi resultate, obţinute cu multă greutate în timp de 34 anĭ!"

Dieta ungară.

(*Afacerea-Nessi.*)

Trei şedinţe a ocupat până acum afacerea Nessi. După prima desbatere din şedinţa de Joi se spera, că între guvern şi oposiţie are sĕ reuşéscă încheierea unui compromis. Dér n'a succes, şi astfel desbaterea asupra acestei afacerĭ a durat şi în şedinţele de Vinerĭ şi Sâmbătă.

Deputatul 48-ist *Visontai* s'a ocupat cu partea juridică a afacerei, încercând sĕ dovedéscă, că atuncĭ când s'a adus legea despre imunitate, escesul şi delictul avea cu totul altă însemnătate decât adĭ.

Eötvös Karoly vede, din casul de faţă, tendinţa de a se vîrî imnul „Gotterhalte" între instituţiile sociale maghiare. Nicăirĭ nu se mai găsesce un esemplu asemenea celui de la noi, unde armata pornesce după emblema şi stindardul unei naţiunĭ strĕine şi unde se deschide cercetare şi se pornesce acusă contra unui deputat, fiind-că a cântat imnul naţiunei sale. Astfel de casurĭ se ivesc numai la popórele mórte, carĭ au murit tocmai pentru astfel de casurĭ.

Face istoricul lui „Gotterhalte" şi spune, că în sunetele lui puterea „învingĕtóre a întrat (după 1849) în Ungaria, dér nu cu stindardul armatei maghiare, ci cu patima tiranului, esercitând asuprirea sângerósă cu cântarea imnului austriac „Gotterhalte".

Br. *Fejervary*: Lucrurĭ de mult trecute.

Eötvös K.: „Naţiunea" s'a împăcat cu regele, s'a împăcat cu consilierii sĕi, s'a împăcat, deşi nu pe deplin, cu direcţia politică schimbată a regelui. A pretinde însĕ de la „naţiune" sĕ sufere şi se laude şi *musca* de pe nasul sĕu, ca o podóbă a obrazului, este o imposibilitate. Numai omul ale cărui mânĭ sunt legate, nu alungă musca de pe nas. Omul întreg şi sănĕtos, chiar şi în vis o face acésta. D-vóstrĕ însĕ (către guvern) ţineţĭ musca acésta pe nasul naţiunei maghiare. Deputatul Nessi n'a făcut altceva la Cluşiŭ decât că a ḑis: cântaţĭ imnul maghiar, şi din causa acésta autoritatea militară pornesce cercetare contra lui, ér d-vóstră (majoritatea) aprobaţĭ. In cestiunea acésta autoritatea militară vatĕmă grav independenţa legislativei şi dreptul de imunitate al deputaţilor. Astfel apreciez eu cestiunea....

Ministrul br. *Fejervary* vré sĕ rĕspundă lui Eötvös şi spune, că nu trebue sĕ se uite în ce raporturĭ se află Ungaria în monarchie. (*Barabás:* Suntem în Ungaria, nu în monarchie). Da, în Ungaria. (*Lengyel* Z.: Plata o dă tot Ungaria). Insĕ monarchia nu constă numai din Ungaria, căcĭ acolo este Austria cu provinciile ei. (Strigărĭ: Despre ce fel de provincii ne vorbescĭ). Cred că tot omul cu minte ţine sémă de împrejurări. Imprejurările faptice ne arată însĕ, că monarchiei nu-i aparţine numai poporul maghiar, ci şi alte popóre. Şi aceştia trebue sĕ fie bunĭ patrioţĭ. Implinéscă-şi Maghiarul datoria, împlinéscă-şĭ-o şi ceilalţĭ (Mare sgomot în stânga estremă. *Kubik* B. Du-te şi spune astfel de lucrurĭ în Austria.) Implinéscă-şĭ Maghiarul perfect datoria sa către patria lui, dér *sĕ şi-o împlinéscă şi faţă cu aceia, cu carĭ stăm în strînse legăturĭ* de vécurĭ.

Kubik B.: E o nebunie ceea-ce ai spus.

Sedinţa de la 22 Noemvrie.

După-ce vorbesce *Reich* Aladar pentru Nessi, ér *Hodossy* contra, ia cuvêntul 48-istul.

Barabas Bela: Ţine un lung discurs contra imnului „Gotterhalte" şi spune, că deputatul Nessi e persecutat pentru „Gotterhalte", că acésta e o persecuţie politică. Armata nefiind naţională, trebue cu atât mai vêrtos, sĕ se apere independenţa camerei legislative. Independenţa deputaţilor nu e primejduită din nicĭ o parte aşa de mult, ca din partea armatei. Trebue decĭ, sĕ se stabiléscă pe viitor atingerea imunităţii. Casul present e numai începutul, însĕ pot sĕ urmeze timpurĭ, când armata va face us în mare mĕsură de puterea ei. Presentă în scopul acesta un proiect de resoluţie, apoi ḑice:

S'a deschis contra lui Nessi acţiune pentru „Gotterhalte". In copilăria mea am ḑis odată către tata, că mie-mĭ place cântecul acesta, ér tata mĭ-a rĕspuns, că de câte orĭ aud cântându-se „Gotterhalte" tot-déuna un vĕl sĕ mĭ flutore pe dinaintea ochilor, după-care stă eşafodul din Arad. Cadavrul lui Batthyany se póte vedé în pompă funebră négră-galbenă. De câte orĭ se cântă imnul acesta urgisit şi *obraznic*, se ridică vĕlul şi sângele mi-se urcă la cap. Intrébă pe ministrul Fejervary, décă Majestatea Sa scie, că prin cântarea acestui imn, în Maghiar se rescolesc sentimente adâncĭ?

Presidentul face atent pe orator sĕ fie alegĕtor în terminĭ.

Barabas B.: afirmă, că Majestatea Sa nu scie. *Ne dăm cuvêntul de onóre, că în presenţa regelui vom demonstra contra imnului.*

Procesul pentru „Darul de Pascĭ".

— Raport special. —

Dăm astăḑĭ în întregime raportul special al corespondentului nostru din Cluşiŭ, pe care în numĕrul de Duminecă nu l'am putut da, decât în estras:

Cluşiŭ, în 21/XI 1901.

In noul palat a justiţiei s'a judecat adĭ procesul de pressă intentat d-lui Victor *Lazar* pentru „agitaţiune", ceea-ce ar fi comis prin scrierea şi rĕspândirea broşurei „Darul de Pascĭ". Verdictul osânditor al juraţilor nu putea sĕ lipséscă, căcĭ dór era vorba de salvarea „ideii de stat".

Pertractarea sĕ deschide la 8 óre a. m. de către preşedintele tribunalului Br. Szentkereszty Zsigmond jude de curie, judĭ votantĭ au fost Reinbold Arthur şi Bartak József, acusarea o susţine substitutul Daniel Lajos ér ca apĕrător al acusatului s'a presentat zelosul advocat Dr. Cassiu *Maniu*.

După-ce nicĭ advocatul, nicĭ procurorul nu uséză de dreptul lor de a recusa o parte a juraţilor, preşedintele rostesce pe următorii

Juraţĭ ordinarĭ: Magyar Endre, Burgya Todor, Szatmari Akos, Bakk Lajos, Biluska Jozsef, Asztalos Károly, Merza György, Gergely Samuel, Bölönyi László, Kolezsar Lajos, Benyovits István şi Hideg Mihaly, ér suplenţĭ Balogh Iozef şi Ajtai K. Albert.

După constituirea curţii cu juraţĭ, preşedintele dă cetire actului de acusare, care se ocupă pe larg de pretinsa agitaţiune şi cere osândirea acusatului pe basa §-ului 172 al legei penale.

Actul de acusă şi intrebările puse acusatului le esplică pe românesce tălmaciul tribunalului, advocatul Dr. Tauber Farkas.

Preş. Ai înţeles de ce eştĭ acusat?

Ac. Da!

Preş. Recunoscĭ a fi vinovat, că ai agitat contra naţiunei maghiare?

Ac. Nu recunosc.

Preş. D-ta ai redactat şi rĕspândit broşura?

Ac. Da!

Preş. De unde ai scos datele?

Ac. Din memoriile lui V. Moldovanu, din Istoria Transilvaniei a lui Bariţiu şi din revista Fóia Associaţiunei.

Preş. Ce te-a îndemnat, ca din nou sĕ rĕspândescĭ un articol apărut la 1897?

Ac. Pentru-că cetitorii foii aceleia de atuncĭ, s'au schimbat.

Preş. De unde ai convingerea, că Maghiarii ar fi duşmanii Românilor?

Ac. Din Bariţiu.

Preş. Dér la articol ai adaugat şi observările d-tale?

Ac. Numai convingerea lui Bariţiu mĭ-am însuşit'o, la present nu am referit datele.

Preş. Dér datele agită contra Maghiarilor, pentru-că sunt unilaterale şi numai defectele Maghiarilor le aduc la suprafaţă, pe când despre Românĭ nu spun nimic, şi aşa sunt fórte potrivite, ca ura ce esistă între ambele părţĭ se devie şi mai acută

Ac. Eu am citat fórte obiectiv, ér despre present nu vorbesce nimic.

Preş. A cita obiectiv este permis, dér d-ta citând diferite date, le-ai amestecat cu părerile d-tale. Altcum îţĭ este permis a numi isvórele de unde ai scos acele date.

Ac. Istoria lui Bariţiu.

Preş. De unde ai scos espresiunea, că Maghiarii ar fi inimicĭ secularĭ ai Românilor?"

Ac. Asta e părerea mea, că da, întrecut aşa a fost, dér încât pentru present nu o susţin.

După acésta preşedintele constată, că au fost confiscate mai multe esemplare din „Darul de Pascĭ".

Apĕrătorul Dr. Maniu cere ca tótă procedura sĕ fie sistată pe basa prescripţiunei.

Proc. Admite că în 1897 au apărut prima dată articolele din cestiune şi că nu au fost încriminate, ceea-ce este a se atribui numai împrejurării, că nu au fost observate. Nicĭ nu e de mirat, că mai scapă câte un articol neurmărit, când ḑi de ḑi apar atât în foile românescĭ, cât şi în cele nemţescĭ articole agitatorice, ér ca sĕ poţĭ controla tóte articolele, n'ar fi suficienţĭ procurorii nicĭ décă li-s'ar îndoi numĕrul. Cere sĕ nu sĕ dée loc prescripţiunei.

Tribunalul, fără nicĭ o motivare, nu dă loc prescripţiunei.

După acésta presidentul dă loc cetirei întrebării statorite din partea tribunalului şi care e a se adresa juraţilor; şi pentru ca eventual apĕrătorul séu juraţii sĕ pótă face propunerĭ pentru modificarea întrebării, séu sĕ pună eventual alte întrebărĭ, suspinde pertractarea pe 15 minute.

Intrebarea în resumat e următórea „Vinovat e Lazar Victor, că prin redactarea, respective prin rĕspândirea broşurii „Darul de Pascĭ", adecă a biografiei lui Ioan Buteanu a agitat contra naţiunei maghiare. Da séu ba?"

Preşedintele redeschiḑênd pertractarea întrébă pe apĕrător şi pe juraţĭ, décă au ceva de observat la întrebarea pusă din partea tribunalului?

Nu au nicĭ o observare.

Se cetesce din nou întrebarea şi o verifică preşedintele prin subscriere, invitând pe procuror, ca sĕ-şĭ facă rechisitorul.

Procurorul îşĭ începe rechisitoriul cu declaraţia, că de orĭ-câte orĭ trebue sĕ susţină acusare pentru agitaţiune contra cui-va, nu bucuros o face, fiind-că noi ca fiiĭ unei şi aceleeaşĭ patrii, ar trebui sĕ trăim la olaltă în linişte şi frăţesce; din pĕcate însĕ, cât timp sunt agitatorĭ printre noi, acésta nu se póte.

De 15 anî încóce foile românescî agită în continû contra statului, pe motivul, că statul asupresce naționalitățile, și decă căutăm se ne convingem, că ce-i drept din tóte aceste, vedem, că numai acela e pěcatul Maghiarului, că în patria pe care a cucerit'o el, de una miie de anî, vré sě-șî créscă copiiî ungauresce și vré ca aceia sě rěmână și pe mai departe Maghiarî.

Acusatul se apěră cu aceea, — dice procurorul — că el n'a făcut alta, decât a scris biografia lui *Buteanu*. Dér vě întreb, d-lor jurațî, ce are a face cu biografia lui Buteanu omorîrea nemilósă din partea Maghiarilor a tiněrului erou național *Baternai*, ce are a face amintirea episodului aceluia din 48, că popa *Balinth* a fost prins de către Săcui, băgat într'o pivniță unde barbarii Săcui i-au smuls fir de fir pěrul din barbă, că Haller a împușcat 3 popî unul după altul, numai ca sě-șî satisfacă pofta bestială? Ce are de a face amintirea episodului aceluia, că *Kossuth* a trimes pe *Dragoș*, ca sě încheie pace cu Românii, ér în dosul lui a trimes pe Hatvani, ca sě-i atace? Ce are de a face cu biografia lui Buteanu relevarea împrejurării, că sute și sute de Românî au fost omorîțî de către Maghiarî, numai din simplul motiv, că erau Românî?

Din tóte acestea se vede eclatant, că scopul autorului n'a fost ca sě scrie o biografie obiectivă a lui Buteanu, ci sě agite contra națiunei maghiare.

Apeléză la sentimentele naționale (!) ale jurațilór, cerênd un verdict condamnator pentru acusat.

După tălmăcirea vorbirei acesteia, președ̦intele provocă pe acusat, ca sě-șî predée apěrarea.

Acusatul declară, că nu se simte vinovat, ér apěrarea dênsului o va preda apěrătorul.

Apěrătorul Dr. Cassiu *Maniu* spune, că procurorul în loc sě aducă momente juridice contra acusatului, începe ca un istoric consumat prin relevarea momentelor istorice și prin apelarea la sentimentele naționale ale jurațilór a stórce un verdict condamnator pentru acusat.

Relevéză momentele mai marcante ale mișcării naționale, spune, că acusatul prin amintirea evenimentelor din 48 nu a avut intențiunea sě agite contra națiunii maghiare, dér scriind biografia lui Buteanu, care a trăit în acele timpurî, nu le puté retăcé, fiind-că au fost în strictă legătură cu viéța lui.

Și alt-cum întréga broșură nu este alt-ceva decât citate din scriitorî savanțî ca președintele academiei române, Barițiu, Moldovanu etc.

Pe basa motivelor acestora cere achitarea acusatului.

După acéstă replicând în câte-va cuvinte procurorul, jurații se retrag pentru a aduce verdictul. — După o consfătuire de-o jumětate óră, primul jurat Bölöni László cetesce verdictul, în înțelesul căruia Lazar e declarat de vinovat pentru agitațiune contra națiunei maghiare.

In urma acestui verdict procurorul cere, ca Lazar sě fie condamnat pe basa §-lui 172 al legei penale, ér esemplarele, carî au fost confiscate cere, ca pe basa §-ului 61 și 62, sě fie nimicite. — Nicî momente atenuante, nicî agravante nu invócă.

Apěrătorul amintesce, ca moment atenuant împrejurarea, *că acusatul n'a mai fost pedepsit* și *buna credință* ce au avut'o la scrierea cărții; cere aplicarea §-lui 92 la měsurarea pedepsei.

Tribunalul se retrage în urma verdictului osânditor, pentru a aduce sentința.

După o consfătuire mai lungă, la 12 óre președintele cetesce sentința, în urma căreia Lazar e osândit la *4 lunî închisóre de stat, 600 cor. amendă în banî*, la cas de neplătire încă 30 d̦ile arest, și suportarea cheltuelilor, cu tóte că acéstă din urmă procurorul nu a cerut'o.

Procurorul se declară mulțumit cu sentința.

Apěrătorul anunță recurs în casație.

Procurorul propune imediata deținere a lui Lazar, tribunalul însě nu dă loc acestei cererî.

Reporterul.

SCIRILE DILEI.

— 11 (24) Noemvrie.

Studențî românî la Plevna. La Iașî, studențimea română prepară o excursiune pe câmpiile Plevnei din Bulgaria. Ieșenii au făcut o primire entusiastă acestei propunerî și se crede, că în curênd câte-va sute din cetățenii capitalei Moldovei, la care se vor adăuga și alțî locuitorî din diferitele orașe ale țěrei, vor avé ocasiunea sě visiteze câmpiile udate la 1877 cu sângele eroilor românî, carî au dat independența și regatul român.

Alegerile comunale în Blașiû. Cetim în „Unirea“: Mercurî s'a făcut la noi alegerea membrilor în comitetul comunal. Deși alegětorii românî sunt de trei orî mai mulțî de cât streinii, totușî au reușit cei de pe lista contrară. Au fost aleșî membrii ordinarî pe 6 anî: Dr. Vasile Hossu, Ioan Ianza, Ungár Gyula, Tornya Lajos, Pongracz Simon. Suplențî: Sinberger S. și Dr. Ales. Pop, — pe 3 anî Biró Iozsef, Gavriil Precup, A. C. Domșa și Basiliu Solomon. Profesorimea nóstră în mare parte a absentat de la votisare.

Despre aceleașî alegerî i-se scrie d̦iarului „E—k“ din Clușiû: „Orașul Blașiû și-a ținut în d̦iua de 19 c. alegerea întregitóre a representanței comunale. Acest act a fost fórte important în acest centru naționalist, prin faptul, că au triumfat Ungurii, ceea-ce până acum nicî-odată nu s'a întêmplat. De sěptěmânî întregî se făcea agitație. Așa numitul partid „al popilor“ după obiceiul străvechiû șî-a dat silința și acuma, ca în representanța comunală sě nu se alégă, decât Românî și după cât se va puté popi, căcî — d̦iceau ei — afacerile unui oraș curat romănesc nu póte sě le determine, decât tot Românii. Așa a fost până acuma. Cetățenii orașului însě, carî nicî până acuma nu erau în prea bune relațiunî cu „partidul popilor“, s'au organisat separat și șî-au dat voturile pentru candidații maghiarî. Votarea a durat de dim. la órele 9 până la 4 p. m. când președintele anunțând resultatul spre bucuria nespusă a Maghiarilor și cetățenilor, au fost declarațî aleșî: Biró Iozsef dirigínte telegrafo-poștal, Tornyai Lajos, Ungar Gyula și Pongracz Simon. Alegerea a condus'o cu mult tact și înțelepciune fisolgăbirul Simonffy Alajos.“ — Destul de trist!

Sfințire de biserică. Escelența Sa Metropolitul din Blașiû a plecat Sâmbătă, însoțit de Ilustr. Sa Dr. Vasilie Hossu, ca sě sfințéscă noua biserică din Lörinț, filia parochiei Meșcreac, distr. Aiud. La actul sfințirei a luat parte Revds. Dr. Isidor Marcu, canonic mitrop., Aron Papiu, prof. de cant, Iuniu Br. Micu, protodiacon ș. a.

„Credincioșii maghiarî contra unui preot român.“ Din Careii marî s'a dus d̦ilele acestea o deputațiune la ministrul președinte *Szell* și la ministrul de culte *Wlassics*, cerênd, ca sě se lase vacantă parochia gr. cat. rutênă până li-se va numi pe séma greco-catolicilor maghiarî un episcop maghiar. Deputațiunea s'a presentat la miniștri sub conducerea epitropului Orosz Iános. La deputație s'au alăturat și domnii Rabár, Domahidy, Sentiványi și Rákosi Victor. Amêndoi miniștrii le-au promis, că vor face tot posibilul ca sě se împlinéscă dorința „greco-catolicilor maghiarî“ din Carei.

Noi generalî românî. M. S. Regele Carol a înaintat la gradul de general, pe d̦iua de 7 Noemvrie, aniversarea victoriei de la Rahova, pe colonelii C. Cica, Gr. Crăiniceanu, Al. Anghelescu, Gr. Zossima, Al. Lambrino și C. Coandă.

Țarul nu va visita Peninsula-balcanică. Din sorginte autorisată ruséscă se desminte în mod absolut scirea datată din Copenhaga și după care Țarul ar avé de gând sě visiteze la primăvară Curțile din Cetinje, Atena și Constantinopol. Cercurile competente politice și acele ale Curții din Rusia, nu s'au ocupat nicî-odată de acéstă cestiune.

Princesa Mafalda. Se scrie din Roma: Princesa nou născută va fi botesată pe numele *Mafalda*, care este forma portugheză a numelui Matilda. Acest nume i-se va da princesei ca amintire a Matildei de Savoya, întâia regină a Portugaliei. Nașa princesei va fi věduva regină Maria Pia a Portugaliei.

Cholera s'a ivit în Palestina; ea bântue mai cu sémă porturile Gaza și Tiberia.

Gerul în Rusia. In tótă Rusia, frigul este enorm; pretutindenî a dat înghețul și ninge. Pagubele sunt enorme. Pe multe linii ferate circulația a fost suspendată. La Zarizin se află pe malurile fluviului Volga cincî milióne de libre de pește al unor comercianțî din Petersburg și Moscova. Este imposibil, ca acest pește sě fie transportat. Pe malurile altor rîurî sunt grămădite enorme cantitățî de cereale. La Kiew, Charkoff și Pultava au înghețat sfeclele; pagubele sunt fórte marî.

Omor pentru un porc. Locuitorul din Chișoda (Bănat) George *Caragianu* cumpěrase d̦ilele acestea de la vecinul sěu Iefta *Iurgu* un porc cu prețul de 28 fiorinî. Caragianu rěmase dator lui Iurgu cu 8 fiorinî, promițênd că va achita acest rest în scurt timp. Dér Caragianu, care spusese, că va ucide porcul, nu l'a ucis, ceea-ce l'a făcut pe Iurgu bănuitor. El urmăria acuma pe vecinul sěu, sě vadă ce face cu porcul, căcî se temea sě nu rěmână păgubaș de cei 8 fiorinî. Alaltăerî diminéța observă Iurgu, că Caragianu vré sě ducă porcul la Timișóra sě-l vîndă. Se duse decî la vecinul sěu, voind sě-l împiedece a-șî vinde porcul, până nu-i va achita datoria. Vecinii se apucară la cértă și bătaie. Când se băteau, étă că vine Arsa Caragianu, fiul în etate de 20 anî al cumpěrětorului, și vědênd cum tătăl sěu fù lovit peste cap cu un ciomag. Arsa se înfuriă, alergă în casă și luând un cuțit, îl împlântă lui Iurgu în inimă. Nenorocitul murî pe loc. Ucigașul a fost arestat.

Un apostat reconvertit. Contele Enrico *Campello*, a fost preot catolic în Roma și părăsindu-șî religia s'a făcut protestant. Timp de 20 anî a făcut propagandă aprigă pentru protestantism, înaintând pe treptele hierarchice ale bisericei protestante până la rangul de episcop. Ajuns acuma la bětrânețe s'a întors érășî în sînul bisericei, din care eșise înainte cu două decenii.

Crima unui nebun. Se scrie din Iaurin: Alaltăerî nópte s'a sěvîrșit în spitalul de aicî o crimă oribilă. Un nebun a omorît pe un tovarăș al sěu și apoi s'a sinucis. Étă detailurile: Papp Istvan și Mujzer Lajos erau amêndoi internațî deja de mai mult timp într'o celulă comună. Amêndoi erau nebunî pacínicî, așa că nu era de temut, că-șî vor face ceva rěu unul altuia. In celulă nu erau decât două saltele de paie și un vas de tinichea. Alaltăerî nópte cei doi nebunî s'au certat și pe urmă s'au luat la bătaie. Papp a luat vasul de tinichea și l'a lovit pe Mujzer în cap cu el. Lovitura a fost atât de puternică, încât Mujzer a cădut imediat mort la pământ. Vědênd Papp urmările faptei sale, șî-a venit în fire și s'a spând̦urat cu cureaua de grilajul ferestrei.

Fómete în Muntenegru. Ministrul de domenii a dispus cumpěrarea a 30,000 quintale metrice de porumb, carî vor trebui sě fie împărțite între locuitorii fórte bântuițî de fómete. De mult n'a fost în Muntenegru așa mare crisă ca acum. De două lunî de d̦ile nu a plouat de loc, astfel că tótă recolta a fost compromisă.

Scrisórea lui Efisio Giglio Tos.

D-nul Efisio Giglio Tos, președintele senior al federațiunei „Corda Fratres“, a trimes d-lui I. Dumitrescu, președintele societății „Uniunea studenților românî“, următórea scrisóre:

Scumpii mei prietinî și scumpii mei frațî,

Cu gândul plin de neuitatele aducerî aminte, cu inima plină de recunoscință neștérsă, vě reînoesc mulțumirile mele pentru întîmpinarea cordială și primirea splendidă, ce ne-ațî făcut'o cu ocasiunea călětoriei și șederei nóstre fericite în România.

Toțî camarad̦ii mei, și eu mai ales, nu vom uita nicî-odată amabilitatea vóstră, entusiasmul vostru.

Ne-ațî dat mii de dovedî de o frăție sinceră, a căreî importanță și valóre vom sci-o prețui

Chiar de la primul congres internațional din Torino, până la reuniunea din Veneția, afară de câte-va neînțelegerî provocate de interesațî și rěu voitorî, noi, fiiî celor două țěrî surorî, am fost tot-déuna unițî în aspirațiile nóstre patriotice și naționale.

Ei bine, vě asigur, că sěrbările din România pentru noi — serbărî așa de bine și cu îngrijire organisate de voi — au consfințit și strîns aceste legăturî de fraternitate.

Sper, că Italienii vor avé prilegiul de a vě întări sinceritatea acestor sentimente și că strigătele de „Trăiéscă România“ isbucnite din pepturile nóstre la voi, vor găsi rěsunetul lor la poporul italian, pe pămênt italian. Vě rog sě mě ertațî, decă din causa bólei, și în timpul din urmă din causa ocupațiunei mele personale, am întârd̦iat atâta cu îndeplinirea acestei datorii de recunoscință.

Salutările mele tuturor camarad̦ilor din „Uniune“ și „Asociație“ și mulțumirî speciale membrilor așa de activî și simpaticî ai comitetului de recepție.

Și vouě, scumpii mei Jean Dumitrescu și Remus Iliescu, o frățéscă și cordială îmbrățișare.

Trăiéscă România!

(s) Efisio Giglio Tos

2 (15) Noemvrie 1902. Torino.

ULTIME SCIRI.

Clușiû, 24 Noemvrie. (Teleg. part. a „Gaz. Trans.) Procesul lui *Păcățeanu* care s'a început ad̦î diminéță, decurge încă acum la 4 óre fiind, urmărit cu mare interes de toțî asistenții. *Sentința va fi adusă probabil numai între 10 și 11 óre din nópte.*

Diverse.

Regele George al Greciei este fórte econom. Nimic nu se comandă în palat fără scirea sa. Deunăd̦î la un prând, un învitat a vărsat un pahar de vin roșu pe fața de masă. Regele, căruia nimic nu-i scapă din vedere, chiemă un lacheu și-i d̦ise încet. „După sfîrșitul mesei sě se curete pânza de pată. căcî este una din cele mai fine fețe de mese“. Cine vré sě vadă pe Regina, trebue sě se ducă într'unul din numěrósele spitale, în care Regina petrece d̦ilnic mai multe óre, ajutând și mângăind pe bolnavî. Cu tóte acestea, Regina nu este așa de populară ca prințesa de corónă, care cu tótă seriositatea firei sale, se bucură de simpatia tuturor Elenilor.

Sosițî în Brașov.

Pe d̦iua de 22 Noemvrie.

Europa: Gănescu, Buștenî, Alberti, Sinaia; Popper, Kürti, Pauker, Prowasnic, Weissmayer, Pesta; Wildner, Radocsay, Erőss, Viena.

Grand: Koral, Krakau; D-na Exner, Sinaia; Altmann, Pesta; Hauser, Seghedin.

Bucurescî: Gergely, Forschner, Sigal, Pesta; Saar, Viena; Mayer, Graz; Nissel, Bucurescî.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Călindarul Plugariului.

A apărut şi se póte procura de la tipografia *A. Mureşianu* — Braşov, „**Călindarul Plugariului**“. Preţul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicĭnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor şi cele poştale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal şi Ungaria şi lista advocaţilor românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reuşit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm“). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincĭ într'o păstaie (poveste de Andersen), Luléua lui moş Radu, Legenda pămĕntului şi a muncii, de Dim. Dan, „Ăĭ mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănăţenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este şi în acest an bine representată prin următórele articole: „Duşmanii economiei“ de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor“ de A. Boldor, „Causele de ce sĕmĕnăturile sunt rele“ de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăcióse pomilor şi viilor“, „Ce plătesce banul şi cum îl cruţăm noi?“

După partea economică urmézā pe mai multe paginĭ diferite „*poveţe*“, apoi „Diverse“ şi în fine „Anecdote şi Glume“.

Ca adaos sunt şi anul acesta o mulţime de anunţurĭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Novembre n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 35
Renta de corone ung. 4%	97.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	90 25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	97 65
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	199 50
Bonurĭ rurale croate-slavone	156 50
Impr. ung. cu premii	— —
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	100.75
Renta de argint austr.	120.60
Renta de hârtie austr.	99.95
Renta de aur austr.	92 15
Losurĭ din 1860.	150.75
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15.55
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	704.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	666 50
Napoleondorĭ	19 07
Mărcĭ imperiale germane	116.90
London vista	239.—
Paris vista	95.17½
Rente austr. 4% de corone	95.—
Note italiene	—.—

Bursa de Bucuresci

din 19 Nov 1902

Valorĭ	Do-bêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	97.¾
„ „ Impr. 1892	5 „	Ian.-Iul.	99 —
„ „ din 1893	5 „	„ „	99.—
„ „ 1894 int. 6 mil.	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iul.	86.½
„ „ Impr. de 50 mil.	4 „	„ „	86.¾
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	87 —
„ „ Impr de 45 m. 1891	4 „	„ „	87.—
„ „ Im de 120 mil. 1894	4 „	„ „	87.—
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	86.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	86.—
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucuresci 1883	5%	Ian.-Iul.	—.
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale	5 „	Ian.-Iul.	100.½
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	89.—
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	84.¼
„ „ „ Iaşĭ	5 „	„ „	81. -
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	——
	V. N.		—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Nation. ult. div. 85.—	500	intr. v.	— —
Banca agricolă	500	150 v.	215
Dacia România ult. div. 35 lei	200	intr v	251. —
Naţionala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	139.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	200	„ „	390.—
Soc rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	385.—
Soc. rom. de hârtie ult. — —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30 l	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse.	12	„ „	.—

Scompturĭ:

Banca na. a Rom.	5%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	6 „	Petersburg	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	3%
Casa de depunerĭ	5½	Belgia	3—
Londra	3 -	Elveţia	3½
Viena.	3½		

Cursul pieţei Braşov.

Din 24 Novembre n. 1902.

	Cump.	Vĕnd.
Bancnot rom.	18.90	18.94
Argint român.	18.80	18.88
Napoleond'orĭ.	19.04	19.07
Galbenĭ	11.20	10.30
Ruble Rusescĭ	2.54	—.—
Mărcĭ germane	117.25	—.—
Lire turcescĭ	21.40	21.50
Scris fonc. Albina 5%	101.	102.—

Brassóvármegye alispánjától.

14882—1902.

Pályázati hidetmény.

Brassó rendezett tanácsu szab. kir. városnál üresedésbe jött **erdő gondnoki** állásra ezennel pályázatott hirdetek

Pályázók tartoznak az 1879. évi XXXI. t.-cz. 36. § ában előirt minősitésüket, az erdő academia tanfolyamnak sikerrel történt bevégzését, előéletük fedhetlenségét, testi egészségüket, életkorukat, a magyar, német és roman nyelv ismeretét, valamint eddigi szolgálati alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványaikat a hivatalos lapban való közzétételtől számitott 15 nap alatt, vagyis e *folyó évi Deczember hó 27-ig* déli 12 óráig nálam benyujtani.

Az erdőgyakornok évi járandóságai: 1000 kor alapfizetés, 240 kor. lakbér, 24 ürméter bükkhasábfa és a szabályrendeletileg megállapitott 5-öd éves pótlék

Brassó, 1902 évi Nov. hó 19

Dr. Jekel Frigyes
alispán.

1—2(753)

Nr. 10676 - 1902.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de practicant silvic devenit vacant la oraşul liber reg. provĕdut ca magistrat Brassó, deschid prin acéstă concurs

Concurenţiĭ au în inţelesul §-lui 36 al art. de lege XXXI din anul 1879, a-şĭ aşterne rugările lor instruite cu documentele despre absolvirea cu succes a cursului academieĭ-silvice, despre purtarea lor morală, despre starea lor sanitară, etatea, cunoscinţa limbeĭ: maghiare, germane şi române precum şi aplicarea lor de până acum, la subscrisul, până la *27 Decembre st. n. 12 óre a. m.*

Emolumentele imprennate cu postul de practicant silvic sunt:

1000 coróne salariu fundamental, 240 corone relut de cuartir şi 24 metri blane de lemn de fag şi quinquenalele statutare.

Brassó, 19 Noemvre 1902.

Dr. Frideric Jekel m. p.
vice-comite.

1- 2.(753)

ANUNCIURI

(inserţiunĭ şi reclame)

sunt a se adresa subscriseĭ administraţiunĭ. In casul publicăriĭ unuĭ anunciu maĭ mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face maĭ de multe-orĭ.

Administr. „Gazeteĭ Trans.“

AVIS.

Prenumeraţiile la **„Gazeta Transilvaniei“** se pot face şi reînoi orĭ şi când la 1-ma şi 15 a fie-căreĭ lunĭ.

Domnii abonenţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonézā din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arete şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans“.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fil.** se vinde la libraria **Nic. I. Ciurcu** şi la **Eremias Nepoţii.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.